

**KULTUROWE
UWARUNKOWANIA
OPIEKI NAD
PACJENTEM**

Wykaz autorów

Dr Stanisław Antczak

Katedra Nauk Społecznych
i Humanistycznych, Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr hab. Ewa Baum

Zakład Filozofii Medycyny i Bioetyki,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Katedra Nauk Społecznych
i Humanistycznych, Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Mgr Aleksandra Bendowska

Katedra Nauk Społecznych
i Humanistycznych, Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr Marek Dąbrowski

Katedra i Zakład Edukacji Medycznej,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr Katarzyna B. Głodowska

Katedra Nauk Społecznych
i Humanistycznych, Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr Marcin Michałak

Wydział Prawa i Administracji, Katedra
Historii Prawa, Uniwersytet Gdański

Prof. dr hab. Ewa Murawska

Akademia Muzyczna
im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu

Dr Maria Nowosadko

Studium Języków Obcych,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Mgr Katarzyna Pastusiak

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych,
Zaburzeń Metabolicznych
i Nadciśnienia Tętniczego,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr Rafał Staszewski

Katedra i Klinika Hipertensjologii,
Angiologii i Chorób Wewnętrznych,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Pracownia Farmakoeconomiki
Nadciśnienia Tętniczego,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr Bogusław Stelcer

Katedra Higieny Żywienia Człowieka.
Zakład Dietetyki,
Uniwersytet Przyrodniczy
im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu
Wydział Nauk o Zdrowiu,
Katedra i Zakład Psychologii Klinicznej,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Mgr Radosław Zalewski

Zakład Ratownictwa Medycznego,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Dr Agnieszka Żok

Zakład Filozofii Medycyny i Bioetyki,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
Katedra Nauk Społecznych
i Humanistycznych,
Uniwersytet Medyczny
im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

KULTUROWE UWARUNKOWANIA OPIEKI NAD PACJENTEM

pod redakcją
Katarzyny B. Głodowskiej, Ewy Baum,
Rafała Staszewskiego, Ewy Murawskiej

Poznań 2019

Recenzje

prof. dr hab. Elżbieta Krajewska-Kułak

prof. dr hab. Michał Musielak

dr hab. Monika Urbaniak, prof. UM

Korekta

Grażyna Dromirecka

Skład, łamanie i projekt okładki

Bartłomiej Wąsiel

© Copyright by Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,
Poznań 2019

© Copyright by Wydawnictwo Miejskie Poznania, Poznań 2019

Koedycja

ISBN 978-83-7597-399-0 Wydawnictwo Naukowe UMP

ISBN 978-83-7768-219-7 Wydawnictwo Miejskie Poznania

Współwydawcy

POZnań*

WYDAWNICTWO NAUKOWE
UNIwersytetu Medycznego
IM. KAROLA MARCINKOWSKIEGO
W POZNANIU

ul. Bukowska 70, 60-812 Poznań
www.wydawnictwo.ump.edu.pl

Wydawnictwo
Miejskie
Poznania

ul. F. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań
www.wm.poznan.pl

Ark. wyd. 16,3. Ark. druk. 21,9.
Format B5. Zam. 251/2019.
Przekazano do druku w grudniu 2019.

Spis treści

Słowo wstępne Prezydenta Miasta Poznania	7
Wstęp	9
Słowo o redaktorach	13

CZĘŚĆ I

<i>Stanisław Antczak</i> Kultura i jej znaczenie	19
<i>Ewa Baum, Agnieszka Żok</i> Przez duszę do zdrowia. Wpływ czynnika duchowego na dobrostan pacjentów	47
<i>Ewa Murawska</i> Znaczenie muzyki w kulturach świata w kontekście wspomagania procesu leczniczego przy zastosowaniu muzykoterapii	61
<i>Maria Nowosadko, Rafał Staszewski</i> Komunikacja wielokulturowa w relacji lekarz-pacjent	81
<i>Katarzyna B. Głodowska</i> Procedura pracy z pacjentem obcojęzycznym. Wybrane aspekty	103
<i>Marcin Michałak</i> Pacjent obcojęzyczny a uzyskanie świadomej zgody na proces leczenia przez pracowników ochrony zdrowia	117
<i>Radosław Zalewski, Marek Dąbrowski</i> Pacjent wielokulturowy, jako wyzwanie dla zespołów ratownictwa medycznego	133
<i>Aleksandra Bendowska</i> Wybrane aspekty opieki położniczej nad kobietą pochodzącą z kręgu kultury muzułmańskiej, żydowskiej, romskiej i azjatyckich	143

<i>Katarzyna Pastusiak</i> Żywnienie pacjentów innych religii i kultur	159
---	-----

<i>Bogusław Stelcer</i> Japonia — wybrane aspekty kultury, pojmowania zdrowia, choroby i leczenia	169
---	-----

CZĘŚĆ II

Wywiad z Księdzem Arcybiskupem Stanisławem Gądeckim	185
Wywiad z Naczelnym Rabinem Polski Michaeliem Schudrichem	197
Wywiad z przewodniczącym Rady Naczelnej Ligi Muzułmańskiej w RP Imamem Yossefem Chadidem	201
Wywiad z księżmi prawosławnymi Pawłem Minajewem i dr. Włodzimierzem Misijukiem	207
Wywiad z Michałem Siwkim, nauczycielem Drogi Diamentowej	211
Wywiad z przedstawicielem Świadków Jehowy w Polsce, pracownikiem Służby Informacji o Szpitalach	217
Wywiad z Gabrielą Tobołą i Justyną Matkowską	220
Wywiad z Maho Ikushimą	227

CZĘŚĆ III

Wybrane modele postępowania z pacjentami z różnych kręgów
kulturowych — aspekty praktyczne

Buddyzm	233
Hinduizm	236
Islam	238
Judaizm ortodoksyjny	241
Katolicyzm	244
Prawosławie	246
Protestantyzm	248
Romowie	250
Shintoizm	252
Świadkowie Jehowy	254